Lenin stinkt

In *De gebroeders Karamazov* van Dostojewski (dezelfde Dostojewski, die in 1867 schreef: ‘Het is inderdaad ongelooflijk, Wilt deze heren Socialisten en Revolutionairen… van de tribune af hun vijfduizend toehoorders voorlogen! Het is niet te herhalen. Men kan zich eenvoudig niet voorstellen hoe komiek, zinloos, onsamenhangend en vol inwendige tegenstrijdigheden het was. En dat gespuis zal er inderdaad in slagen, het hele ongelukkige arbeidersvolk tot oproer te brengen! Het is al te treurig…’) komt een gestorven *staretsj* voor, wiens heiligheid plotseling betwijfeld wordt, omdat zijn lijk na enige tijd gaat – stinken. En hoewel de deskundigen verzekeren dat de heiligheid of verworpenheid van een mens pas later blijkt, uit de wasgele of zwarte kleur der beenderen, zijn er toch te veel verhalen van heiligen, die na hun dood liefelijk naar bloemen geurden, dan dat men daarmede gehecht genoegen zou nemen.

(Wat ik ga schrijven moet niet dien en om tegenstanders te ‘treffen’, dat hoop ik anders te doen. Maar ik kan de symboliek van het geval niet weerstaan; wie al te teerhartig is, leze niet verder.)

Welaan, het feit wordt niet meer betwist, is niet meer te betwisten: Lenin stinkt.

Inderdaad, Lenin stinkt.Het lijk van de man, die om allerlei zeer onheldhaftige en ónheilige redenen tot Held en Heilige verheven werd, van wie in Rusland meer afbeeldingen verspreid zijn dan van enige vorst in een monarchie, dan van Christus-zelf in vrome landen (aan fysionomistische talenten bij het ‘volk’ gelooft men terecht nooit), stinkt. Dat zou, als in het geval van Dostojewski’s *staretsj*, niet zo verwonderlijk zijn, ware de man niet dadelijk na zijn dood volgens alle regelen der moderne wet en schap en conserveertechniek (waarmee men zonder moeite iedere hond of kat goed houdt) gebalsemd, om voor de verering, bewondering, ja aanbidding van het dankbare nageslacht bewaard te worden. Daarenboven, een moeilijk weet van geen balsemen, hij gelooft aan een ‘wonder’, des te beter. Maar het ‘wonder’ kwam juist andersom: het lijk van Lenin, hoewel gebalsemd, stinkt.

Toen Lenin begon te stinken, was de schrik onder de firmanten en aandeelhouders der Roue Republiek zeer groot. Het mooie (foeilelijke) Lenin-mausoleum moest onder een voorwendsel gesloten worden. Het lijk werd uit de kist genomen, de balseming herhaald. Lenin stonk verder. Men legde hem in een bad met formaline, liet hem daarin drijven, dompelde hem onder, liet hem enige weken goed trekken, spoot hem alle mogelijke looiende en ontsmettende stoffen in – vergeefs. Lenin rotte en stonk tegen alles in; zodat men ten einde rand die mooie glasruit van zijn doodkist, waar het juist om te doen geweest was, om het niet-testuiten ontbindingsproces van de Heilige Held aan de ogen der aanbidders te verbergen, door een plank moest vervangen. Daarachter ligt nu Lenin, roetzwart, borrelend als een moddersloot, en stinkt.

Alle mummies van alle farao’s, de ogen ‘von unsren Traumen, von unsren Tranen schwer,’ in de musea glimlachen. De Olympos, natuurlijk, davert. Maar ook in de musea der natuurlijke historie wordt het luid. Als in de hut der heks in Atta Troll komt er een spookachtig leven in de opgezette dieren, Een raaf schoof merk baar op zijn gelakte tak heen en weer, kras te zachtjes, knipoogde, liet zijn snavel open en dicht vallen met een knakken om naar van te worden en scheet een klein kloddertje (‘t stond heel dwaas op het gepolitoerde mahoniehout), het uitgesneden middenrif van een gewoonte-drinker op spiritus schudde van h et lachen; een grote aap streek nadenkend over zijn voorhoofd en zeide iets, dat ik gelukkig niet goed

verstond; een dinosaurus-ei rolde heen en weer, viel van de tafel en bolderde luidruchtig over de vloer. Het is een wonderlijk ogenblik…

Er zijn oude, verschrikkelijke verhalen over de straffen, die slechte mensen na hun dood, niet alleen aan hun ziel (die immers veelal slechts als rudiment aanwezig is) maar ook aan hun lijf te lijden hebben. Er is een schip, geheten *Naglfar*, dat van de uitgetrokken nagels der bozen gebouwd is. Velen hebben het in woeste stormnachten over de kam der golven zien schieten, glazig, schaduwloos, zwiepend in h et harde maanlicht, dat soms uitging en weer aanging als een lamp; en door het gebruis van wind en water hoorden zij, de haren steil van ontzetting, het schuren, knarsen, knippen, knakken en krassen als van bladerengeritsel, bijengezoem, vogelgetjilp en krekelzang in een meigroen bos, waar de zon op kleurige jonge bloemen schijnt… tot zij plotseling zagen, dat er niets meer was dan een verlaten nachtelijk strand en een platte kokende zee met verschuivende donkere plekken en onbegrijpelijke strepen, onder een vuile hemel met haastig over elkaar vegende lappen en flarden. En dit was ineens zo ondragelijk, dat zij schreeuwend naar huis renden en baden, radeloos baden, die gehele nacht, om genade voor de zielen der arme zondaars… Er zijn er, die nog als lijken honger hebben, zodat zij in het graf zich zelf moeten opeten, eerst de lippen, dan de armen die zij afknagen tot op het been, en dan moet en zij, krom als de boog der helden, met de ontblote tanden in hun eigen weke ingewanden wroeten, huilend van pijn en van honger. Er zijn anderen, die ‘s nachts naar boven komen, om als in hun leven, nu na hun dood verder kwaad te doen, omdat de keten der boosheid hen niet loslaat, omdat zij niet vrij kunnen komen, niet goed zijn als zij willen, ook niet niets zijn en vergaan en eindelijk rusten. Zo de ‘Bilmissnider’, die stijf en recht, de armen strak als stokken vastgebonden langs het lichaam, de dode gezichten helwit opwaarts gericht, met sikkels aan de voeten, altijd op dezelfde hoogte van de grond door de korenveld en drijven (denk er aan, gij hebt hiervan gedroomd!), soms langzaam en statig, dan weer schielijk en gejaagd door de aren scheren, plots door een windruk scheef gewaaid, garven omstotend, tegen bomen botsend, rusteloos gestuwd, zwevend, vooruit, achteruit, dwars en schuin… tot de morgen, als men verschrikt hun spoor in het neergeslagen graan ziet, Ook dat gedeelte der ‘weerwolven’, ‘vampiers’ en der ‘Incubus’ en ‘Succubus’ geheten nachtelijke bezoekers der levenden, dat materieel is, behoort vee lal tot deze categorie (hoewel vooral onder de laatst genoemde er óók zijn, die als de bekende ‘Braut von Corinth’ in de dood nog moeten zoeken wat hun in het leven onthoud en werd, door het onrecht van anderen). Ik vermeld deze al leen en beschrijf hen niet, om de nachtrust der lezers en vooral lezeressen (die mij bijzonder ter harte gaat) niet te verstoren, en de zedelijkheid niet te kwetsen. Voorts zijn er, die de aarde ‘uitwerpt’, ‘uitspuwt’, ‘uitbraakt’, al begraaft men hen telkens weer en steeds dieper, die de aarde niet aan wil nemen, en die men tenslotte verbranden moet om er van af te komen. Weer anderen zijn na tientallen jaren uitgegraven nog gaaf, omdat zelfs de wormen er vies van zijn’. Over onschuldiger en algemener verschijnselen, als het met rammelende botten (vaak indecent en zelfs obsceen) dansen op de zerken in bepaalde nachten of het verschrikken van late wandelaars met een starre witte gedaante, die langzaam uit het graf oprijst, akelig kermt of schreeuwt en langzaam weer terugzakt, het wel zeer afkeurenswaardige twisten onder de grond, en dergelijke, behoeft niet veel gezegd te worden, te minder daar het hier, niet altijd maar toch meestal, om kwajongensstreken gaat, gevolg van (en door de bezadigdere elementen toegelaten of verontschuldigd om) de zeer grote verveling der kerkhoven, waarvan de levenden zich zelden een voorstelling maken. Maar wel moet ik nog vermelden, dat er zijn, die tot straf voor hun boosheid in het geheel niet sterven mogen, als de bekende Ahasverus. Er is wel degelijk een onsterfelijkheid in het kwade, een negatieve ‘Entelechie’ als ik zo zeggen mag. In overdrachtelijke zin hetzelfde is de ‘Herostratische roem’, die de grote moorden aars der geschiedenis in de herinnering der mensen levend houdt.

Iets dergelijks nu schijnen sommigen ook Lenin toegedacht te hebben. Ik zag bijvoorbeeld na zijn dood in verschillende kleine blaadjes tekeningen van ongeveer hetzelfde onderwerp: de duivels brengen de hel in orde om de Grote Schurk waardig te ontvangen. Niets van dit alles, geloof mij. Geen enkele onsterfelijkheid voor Lenin, ook niet in-het-kwade. Dit lijk eist de goede aarde, de vergankelijkheid, de vergetelheid op, stof zal het worden, naamloos stof, waaruit het malse gras opgroeit, dat de bedaarde kop langzaam en gestadig tot zich neemt, kauwt en nogmaals herkauwt. Vergeef mij, Yorick, en ook gij Alexander, die misschien een gat stopt in de muur, en gij held Achilles, die liever als dagloner (acht uur per dag of langer) aardappelen zoudt rooien dan vorst te zijn in de onderwereld, want gij leeft. En deze heeft nimmer geleefd. De knopengieter van Peer Gynt laat zelfs zijn gebalsemd lijk niet passeren. Lenin stinkt…

Een klein, bot, benauwd, benepen, leeg, laag, laf en traag burgermannetje, leerknap en levensdom; rebel niet uit hartstocht of temperament, maar uit nijdige rancune en – vooral later – uit routine, zo was hij. Stompzinnig 'vossend', 'blokkend' met zijn veerkrachtloze geest, de gehele dag 'werkend', ja werkend als een ezel, die in zijn jeugd zakken sjouwt en op zijn oud e dag in de salami gaat, schreef hij boeken en brochures, mengsel van onverwerkte, onverteerde, ondoorvoelde, ondoorleefde, ondoorleden geleerderigheid en onoprechte 'populariteit', jawel.

Een vloedgolf spoelde hem omhoog en liet hem boven achter. Als een reincultuur van cholerabacillen werd hij in een goed gesloten wagon door Duitse militairen naar zijn vaderland gesmokkeld om h et te verderven. Hij viel dadelijk over de labiele aanmatiging van Kerensky-met-het-Napoleon-gebaar naar boven (Kerensky bleef liggen). Hij viel 'uit gebrek aan zwaarte' steeds verder naar boven; werd als enige Rus in de 'Russische' 'Regering', als… zoiets als een sjabbesgoi, steeds verder naar boven getild door ieder die hem nodig had en gebruikte. En telkens nadat men hem gebruikt had, had men hem nodiger om de disparate belangen en daden van h et smerige troepje der 'kameraden' een schijneenheid te geven; de heren te 'dekken' met een uithangbord, een stropop, een wassen beeld, een 'populair' en steeds 'populairder' persoon, die *niet* stal en *niet* braste en martelde en verkrachtte, die de hele dag hard werkte, zoals hij dat gewoon was, die dus als misschien enige in deze merkwaardige kring uiterlijk, uiterlijkst, dat was, wat men oppervlakkig-weg een fatsoenlijk man en eerbaar burger' noemt. Hij begreep wat er van hem verwacht en verlangd werd, op straffe des doods; begreep wat zijn beroep geworden was, leende zich vrijwel tot alles; en werd toch pas op dat ogenblik een werkelijke schurk, dat hij het jarenlang stompzinnig 'bewaarde' (ja, ook gebalsemd-rottende) 'Ideaal' verloor, niet alle en aan de middelen maar ook aan het doel niet meer geloofde, en deed alsof dat niet zo was; alsof niet de 'sublieme droom van Satan' ditmaal geheel werkelijk geworden was. Of – misschien zelfs dan niet. Wat het troepje besproken heeft voordat er tot het eerste verraad besloten werd, zullen wij nimmer vernemen. Zeker echter begrepen all en, dat er geen 'terug' was met behoud van eigen leven; zeker begreep ook Lenin dat hij niet door Duitse militairen naar Zwitserland teruggebracht zou worden, om daar weer in een gemeubileerde kamer in halfbegrepen boeken te ploeteren, dat voor hem even stilstaan de dood zou zijn. Als de meesten kon hij er gemakkelijker toe besluiten desnoods alle andere mens en te lat en doodschieten dan zichzelf; hij die niets bezat of liefhad, vreesde niets dan de dood, hoewel hij ook het leven niet liefhad, maar alleen 'bezat'.

Miljoenen werden er gefusilleerd; maar geen bloedende schim verstoorde zijn lome burgerslaap. Tientallen miljoenen werden er uitgehongerd; maar de zachtgekookte eitjes bij zijn ontbijt smaakten er niet minder om. Dat waren nu eenmaal de zaken. Al dat ongehoord

gruwelijke geschiedde, maar geschiedde door hem, Lenin, niet uit fanatisme, niet uit eerzucht, niet uit heerszucht, maar uit de meedogenloze konsekwentie van sleur en lafheid. Hij was de ‘chef ‘ der ‘ firma’, verantwoordelijk voor de ‘zaken’, de Tsjeka was een goed employé; en hij – weerloos werktuig – realiseerde geslachten, verkrachten en gemartelden niet meer of minder dan elke andere ‘chef ‘ de hoofdpijn en melancholie der jongste typiste.

Zo was zijn leven geheel, zonder liefde en zonder haat dan van vreemden en verren; zonder blijdschap en zonder droefenis kwam hij uit de doffe kleurloze armoede in de doffe kleurloze rijkdom, uit de angst voor de ene moordenaar in de angst voor de andere moordenaar, en had altijd bij die angst de verwijtende vraag ‘waarom ik?’ en de kreet, zijn enige kreet, ‘niet sterven!’ Zo leefde hij enige tijd voort als gearriveerd bourgeois, niet gelukkig, niet tevreden, maar ook niet bijzonder ongelukkig of ontevreden, alleen erg angstig, echter zeker zond er de tragische desillusie, die bijvoorbeeld de componist van de ‘Internationale ‘ tot zelfmoord bracht (lang leve de componist van ‘Giovinezza’!). Hij zat als een dier in een kooi tussen zijn wachters en bewakers, reed in een speciaal gebouwde, afdoende gepantserde auto of trein rond, waaruit hij schichtig naar de gevreesde buitenwereld gluurde.

Knallen vond hij vreselijk. Nee, Lenin was geen ‘bloedhond’. Deze erbarmelijke mens was niet beter of slechter, niet knapper of dommer, niet moediger of laffer dan duizenden andere mens en, die de gehele dag boven op een kantoorkruk met inktvuile vingers een ‘grootboek’ bijhouden en ‘s zondags uit vissen gaan; was ook zeker niet gelukkiger dan die duizenden naamlozen, misschien ongelukkiger, en zeker onrustiger, ongeruster, minder gerust. Indien het al waar is dat zijn beste ‘vrienden ‘ (hij had geen vrienden) er niet in geslaagd zijn uit zijn leven een enkele daad van werkelijke goedheid te noem en – voorzover mij bekend hebben evenmin zijn ergste ‘ vijanden’ (hij had geen vijanden) een werkelijk slechte, gemene daad kunnen noemen, die hij zelf gedaan heeft zond er te ‘moeten’. Misschien kan men hem toch, of juist, ‘het Grote Beest’ noemen en zeggen ‘zijn cijfer is 666′, omdat dit wel het allerergste moet het en, dat ‘het Grote Beest’ niet groot, en geen beest was.

Hij werd ziek. Paralyse. Men had daar niets van moet en zeggen. Want wie kan er eerlijk zeggen ‘qu’il ne s’est jamais eveille dans un lit sans nom, qu’il n’a pas vu dormir sur son oreiller une te te qu’il ne verra plus,’ als Flaubert zo mooi zegt? Lenin was zeker geen ‘zwabber ‘, hij was te somber, te log, te lijzig, te ordentelijk, te weinig zinnelijk, te weinig aktief, te weinig fantastisch.

Misschien een enkel bordeelbezoek in zijn jeugd, meer uit verkeerd plichtsbesef en ‘wetenschappelijke neiging’, drukte hem nu in bed neer, verteerde zijn kleffe vlees.

Als een grijsgele pap zeulde het bloed door zijn verslapte aderen, hij zag het niet, maar wist dat het grijsgeel moest zijn, Hij had het vreselijk benauwd en huilde als een kind, zolang hij dat kon, schreeuwde ‘au, het doet zo zeer!’ en ‘ik wil niet sterven,’ maar er was niemand dan een harde vrouw, die stug en onverschillig toekeek. En dan riep hij om telkens nieuwe doktoren en professoren.

Van buiten klonk soms geschel. ‘Kan die verdomde tram niet stil zijn?’ vroeg hij eens. De vrouw lachte droog. Hij dacht een ogenblik ‘maar ik ben toch Lenin’, een ogenblik maar, en zweeg. En ook op zijn ziekbed bezochten hem geen bloedige slachtoffers, alleen die man die een ‘aanslag’ op hem ‘gepleegd’ had, kwam weleens. Dan schreeuwde hij; ‘help! niet schieten!’ Maar de ander schoot tóch, hij voelde de kogel ijskoud in zijn borst, voelde bloed uit zijn longen opwellen, moest spugen en kon niet, omdat zijn keel verlamd was, en zeverde

en kreunde. Dan voelde hij dat een hand met een doek zakelijk het kwijl van zijn mond veegde, het hoofdkussen wegnam en er een schone sloop om deed, afgemeten en onaangedaan (‘maar ik ben toch Lenin’).

Van tijd tot tijd werd hij opgetild, aangekleed, weggesjouwd, rond gereden, ook toegejuicht. Dan kwam hij erg moe weer thuis. Eens had hij zich verzet en gemummeld: ‘Ik heb het koud.’ ‘Je kletst: het is niet koud,’ was het antwoord.

Het eksteroog aan zijn linkervoet deed een beetje pijn, als hij ermede langs het laken schuurde (het haakte krassend) wanneer hij zijn been van kramp op moest trekken.

Hij sufte veel. Eens hoorde hij ‘tik’, vlak naast zich op zijn hoofdkussen. Met schuine ogen zag hij een dubbele wandluis wandelen, met twee koppen en twee stel poten, die voor- en achteruit lopen kon (voorzover men dan nog van voor- en achteruit spreken mag). Hij wilde slaan, maar zijn armen waren verlamd, en riep: ‘Er is een dubbele wandluis in mijn bed!’ – ‘Onzin, er zijn hier geen wandluizen.’ Ja, dat was waar, dacht hij, er zijn hier geen wandluizen en dubbele wandluizen bestaan helemaal niet, hij had zeker gedroomd. Meteen dreef hij weer weg en droomde verder. Hij stond op de grond en zag een wandluis lopen, die bijna zo groot was als zijn hand. Telkens als hij haar doodtrappen wilde, schoof zij haastig weg. Er was ook iets van een kruisspin aan, maar wat, dat wist hij niet precies te zeggen. Hij bukte en keek onder het bed. Daar zag hij een aantal, wel heel grote, maar toch minder grote, daarentegen opvallend langwerpige wandluizen onverstandig dooreenkrioelen. Maar snel verenigden zij zich weer tot het reuzenbeest, dat trouwens ook wel iets van een zeekrab had, onder andere dat het dwars liep, maar toch ook nog iets anders. Juist liep het beest voor de dag, en ditmaal slaagde hij erin h et op het achterlijf te trappen (er kwam een bruin sap uit, dat een vlek op de grond maakte), het bromde als een hond en vluchtte achter een stoel, En hij was in eens verlamd en kon het niet bereiken. Hij wrong en trok aan zich zelf, schrok wakker en wild e om hulp roepen, maar bedacht zich nog bijtijds, bedacht ook dat er hier helemaal geen wandluizen waren, zelfs geen gewone, en dat reuzenwandluizen evenmin bestonden als dubbele wandluizen. Wandluis, dacht hij vaag, in het Duits Wanze, in het Frans punaise, in het Italiaans cimice. Hoe ook weer in het Engels? Hij dacht na, wist zeker het geweten te hebben. Eindelijk vroeg hij schuchter: ‘Weet jij hoe wandluis in ‘t Engels heet?’
‘Nee.’
‘Kun je ‘t niet in de dictionnaire nazien ?’
‘Je bent gek. Of wou je er soms een artikel over schrijven?’
Hij zweeg, en schaamde zich.

Zijn lichaam zakte weg; steeds verder. Hij kon ternauwernood meer praten. Hij had het soms vreselijk benauwd. Er kwamen mensen naar hem kijken. Hij had pijn in de rug en trekkingen in de ben en, maar er was als een sluimer van verdoving en vermoeienis omheen, hij behoefde er niet meer over te klagen, dat was te moeilijk. Dof wist hij, dat hij ergens een grote fout begaan had; hij dacht er lang over na en zocht er oprecht naar, hoewel hij zo moe was, maar vond niets. Later zag hij allerlei beelden, die hij wel herkende, maar niet thuis kon brengen…

Er knalde iets, ik weet niet wat. Weer voelde hij een kou in zijn borst, en er welde iets op, dat hij bloed dacht. Hij zag een doktersgezicht vlak boven zich en vroeg, met de grootste inspanning en toch onverstaanbaar: ‘Het is toch niet gevaarlijk?’ Hij begon lang te worstelen, begreep enkele dingen duidelijk en bracht er het woord ‘pope’ uit. Hij had geen ogenblik aan biechten en berouw of zoiets gedacht, hij had all een gedacht dat hier iets zekers en rustigs en vriendelijks was, hij voelde zich zo hulpeloos verlaten, zo moe, en wist niets dan een

kinderherinnering. Iemand – wie ook weer? – in de kamer lachte bulderend. Allen giechelden gesmoord, sommigen proestten net niet. Met moeite begreep hij na enige tijd dat er zeker geen pope komen zou; wilde wel huilen, maar viel dadelijk weer in vage sufheid.

Zonder aandoening nam hij waar, dat hij uitgerekt, gespannen, werd. Het was eigenlijk niet eens onaangenaam. Eerst wilde hij wel vragen 'wat is dat' maar probeerde het toen toch maar niet. Hij wilde zelf kijken, trok een ooglid op, het andere bleef slap neerhangen als een oude regenjas. Hij zag een massa gezichten, die allen paars waren. Ergens naast hem, bepaald naast hem, begon iets te rillen en te schudden en onder hem stroomde iets klateren weg, 'als brandewijn uit een kraantje,' dacht hij. Boven zijn hoofd was een nuchter kloppen in tweekwartsmaat. Ook was er ergens iets, dat krakend brak en toen bleef suizen. Het was te veel om op te merken, het maakte hem erg moe. Want er was ook nog iets, dat ergens als gomelastiek uitgetrokken werd tot onzichtbare dunte. De kamer was vol reuzenwandluizen; maar er waren geen dubbele bij. En nu was er plotseling links van hem een beek van fijne wittige korreltjes, ruiste steeds nader, raakte eerst zijn linkerarm, toen de gehele linkerhelft van zijn lichaam, begon sneller, al maar sneller, dan langzamer te lopen en hield onverwacht op. Nu hoorde hij heel ver weg asemen. Toch wist hij meteen, dat het al lang geasemd moest hebben. Hij was nu all een maar heel moe, en had geen doodsangst meer, hoewel hij zich stervende wist; hij verlangde bijna zijn vroegere doodsangst terug. Zijn hart stond eindelijk stil, dat was een opluchting, het had al zo lang pijnlijk gebonsd. Er asemde nog steeds iets, heel warm nu en nabij. En daarin klonk de vette stem van Kamenev, die vroeg:
'Is hij dood?'
'Ik geloof het wel,' hoorde hij de vrouw zeggen.
'Ja, het is afgelopen,' zei een ander.
Hij wilde tegenspreken, maar deed het toch maar niet, het was de moeite niet waard. Iemand drukte op zijn oog, dat was onhebbelijk…

Nu liep hij op een lange smalle brug van ijzer. Hij zag duidelijk de dikke koppen der klinkbouten en de kieren tussen de planken, de verhoogde kwasten en glimmende spijkertjes onder zich. De zon hing als een grote maan wit in de witte hemel. Wonderlijk was, dat h ij niets zag, als hij over de balustrade keek, hoewel die laag was. Maar onder zich hoorde hij de Newa ruisen. Hij trachtte zich voor te stellen dat hij op 'de' Newa-brug liep, maar dat lukte niet. Toen probeerde hij het met de Pont des Arts, maar dat lukte nog minder, want de Seine ruiste niet zo, zó ruiste alleen de Newa… 'Een' Newa-brug dan maar… Hij keek niet om. Midden op de brug, toch nog wel ver, was een man met een smeltlepel en een benzinevlam aan het werk; zijn gezicht was niet te zien. Er woei een zachte wind met een zwakke geur van witte seringen…
'Solvay-Soda', wat voor soda was dat ook weer?…

Lenin was dood.
Zoals men hem nodig gehad en gebruikt had toen hij leefde, als uithangbord, stropop en wassen beeld, had men hem nodig, wilde men hem gebruiken, nu, na zijn dood.
Men liet het kadaver door een 'grote autoriteit' balsemen, liet een kist met een glasruit maken, een prachtig (foeilelijk) mausoleum bouwen.
Maar hier verzette zich de lot nog toe zo gewillige natuur: Lenin stinkt.
'Stof zijt gij en tot stof zult gij keren.'
Vrede zij met dit stof. Die niets geweest was dan naamloos stof (waarop men een mooi etiket gelegd had) die wordt nu tot naamloos stof (waarop men nog wel voor enige tijd een mooi etiket zal leggen). Lenin stinkt. De naamloze stinkt.
Lenin is moe. De naamloze wil rusten. Hij ruste zacht.

Geen formaline in stromen zal de *faux grand homme*, het grote mannetje, de arme kleine grote man behouden.
De naamloze stinkt.
De wind ‘die komt van het oosten en waait naar het westen’ (‘al deze dingen zijn vermoeiend, onuitsprekelijk’) blaast ons de stank toe, waarmede ginds een naamloze tot stof vervalt.
Uit stof groeit nieuw leven, ‘Rusland is groot en alles komt te recht.’
Maar de naamloze stinkt.
Een vervallen stad wordt Leningrad genoemd.
Maar de naamloze stinkt,
‘De Russische Sovjet- gezant te Rome heeft aan Mussolini een ere-maaltijd aangeboden, die bijzonder plechtig verliep,’ meldt de krant.
Maar de naamloze stinkt.

Naschrift – Rectificatie

Uit de… Tribune van 11 augustus 1924:
Sovjet-Rusland.
Lenins nagedachtenis.
‘Op een vergadering van de “commissie tot huldiging van de nagedachtenis van Lenin” uit het centraal uitvoer end comité der Sovjet-Unie is, blijkens een verslag in de *Izuestia*, medegedeeld dat het gebalsemde lijk van Lenin opnieuw een bewerking heeft ondergaan, waardoor het lijk zijn oorspronkelijke kleur definitief heeft teruggekregen. Een commissie van deskundigen, die het lijk onderzocht, verklaart dat dit thans, mits voor taan het doordringen van vocht wordt voorkomen, in een zodanige toestand verkeert, dat het gedurende tientallen jaren ter bezichtiging kan worden gesteld.’

(Maar het is natuurlijk heel goed mogelijk dat – wie verwacht daar zoiets burgerlijks als piëteit? – de stinkende Lenin allang ergens op een mesthoop gegooid is, en bijvoorbeeld een geverfd gipsafgietsel, door een bekwaam heiligenbeeldenmaker vervaardigd, hem vervangt…)

Wichman, E. (1971) *Lenin stinkt en andere satirische geschriften gekozen door Wim Zaal*. Amsterdam: De Arbeiderspers, 64-76.